מהדורה למורה – בית ספר ירוק – באמת?

כיתה ח' · כתבה · 328 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון והבעת עמדה (רמה ג') ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 בית ספר ירוק – באמת? – כתבה

1 (א') · מה עשו התלמידים כדי לבדוק את כמות הפסולת? ✔ ב. אספו ומיינו את הפסולת במשך שבוע | תשובה מלאה: במשך שבוע, אחרי ההפסקה הגדולה, שמונה תלמידים עם כפפות אספו את השקיות מכל הפחים בשכבה ומיינו את התוכן על יריעת ניילון בחצר.

2 (א') · מה מהבאים הוא חלק מהתוכנית של התלמידים? ✔ ב. להקים מדף שיתופי למזון שלא נפתח | תשובה מלאה: פח מחזור ליד כל פח רגיל עם שלט; מדף שיתופי למזון שלא נפתח; מכתב להורים שמזמין לשאול את הילדים מה הם רוצים לאכול.

3 (א') · לפני: כשלושה־עשר קילוגרם ביום; אחרי חודש: כשמונה קילוגרם ביום. [מילים להדגשה: כמה, לפני, אחרי]

4 (ב') · שהבעיה היא הרגל וחוסר תשומת לב, לא חוסר רצון; לכן הפתרון הוא להזכיר ולהקל – שלט ברור, פח מחזור קרוב – ולא להאשים. [מילים להדגשה: מה ניתן להסיק]

5 (ב') · הם לא ויתרו אבל הקשיבו: קבעו משמרת של שני תלמידים שתבדוק את המדף בסוף כל יום, ומה שלא נלקח עובר לקומפוסט. זה מלמד שאפשר לשכנע כשמתייחסים ברצינות לחששות של הצד השני. [מילים להדגשה: איך התמודדו, מה מלמדת]

6 (ב') · לא הפחים עצמם, אלא הכישורים שהתלמידים רכשו: לשאול שאלה, לאסוף נתונים, להציג ולשכנע – כמו חוקרים ואזרחים אחראיים. [מילים להדגשה: מה הדבר החשוב, הסבירו]

7 (ג') · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט מהכתבה (למשל: הבקבוקים "מטר וחצי מהמתקן"; הירידה ל־8 ק"ג בזכות שלטים ומדף שיתופי). [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 13: בית ספר ירוק – באמת?

כיתה ח' · כתבה · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
פסולת – זבל, מה שזורקים · **למיין** – לחלק לפי סוגים · **ממוצע** – התוצאה האופיינית, כשמחלקים את הסכום במספר הימים · **למחזר** – להשתמש שוב בחומר כדי לייצר דבר חדש · **ממצאים** – מה שמצאו בבדיקה · **קומפוסט** – דשן שנוצר משאריות מזון וצמחים

📖 לפני הקריאה: אנחנו שומעים הרבה על שמירה על הסביבה, אבל מה זה אומר ביום רגיל בבית הספר? הכתבה שלפניכם מתארת "חקירה" של תלמידי ח' על הפסולת בבית הספר שלהם. קראו, ושימו לב לנתונים ולמה שהתלמידים עשו בעזרתם.

כתבה

בית ספר ירוק – באמת?

שלט "בית ספר ירוק" תלוי בכניסה, אבל בפחים יש ערבוב של בקבוקים, ניירות ושאריות. קבוצת תלמידים החליטה לבדוק מה קורה באמת.

א זה התחיל בשאלה פשוטה בשיעור מדעים: כמה פסולת מייצר בית הספר שלנו ביום אחד? המורה הציעה לבדוק במקום לנחש. במשך שבוע, אחרי ההפסקה הגדולה, שמונה תלמידים לבשו כפפות, אספו את השקיות מכל הפחים בשכבה, ומיינו את התוכן על יריעת ניילון גדולה בחצר.

ב התוצאות הפתיעו את כולם. בכל יום נאספו בממוצע כשלושה־עשר קילוגרם של פסולת משכבה אחת בלבד. כמעט מחציתה הייתה שאריות מזון – כריכים שלא נגעו בהם ופירות שלמים. כרבע היו אריזות ובקבוקים, שאפשר היה למחזר. ורק חלק קטן היה פסולת שבאמת אין בה שימוש.

ג "הדבר הכי מוזר היה למצוא בקבוקים בפח הרגיל, מטר וחצי מהמתקן למחזור," סיפר רז, אחד החוקרים. "זה לא שאנשים לא אכפתיים. פשוט לא חושבים על זה." תלמידה אחרת, יערה, הוסיפה: "הרבה ילדים זורקים את הכריך כי הם לא אוהבים את מה שיש בו, אבל מתביישים להגיד להורים."

ד בעקבות הממצאים הציגו התלמידים להנהלה תוכנית בשלושה חלקים. הראשון – לשים ליד כל פח רגיל גם פח מחזור, עם שלט צבעוני ופשוט. השני – להקים "מדף שיתופי" בחדר האוכל, שבו אפשר להשאיר פרי שלם או מזון ארוז שלא נפתח, ומי שרעב לוקח. השלישי – לשלוח להורים מכתב שמזמין אותם לשאול את הילדים מה הם באמת רוצים לאכול.

ה לא כולם התלהבו. איש התחזוקה חשש שהמדף השיתופי יביא לכלוך וזבובים. כמה מורים טענו שאין זמן להתעסק בפחים באמצע יום לימודים. התלמידים לא ויתרו, אבל גם הקשיבו: הם קבעו שמשמרת של שני תלמידים תבדוק את המדף בסוף כל יום, ושכל מה שלא נלקח יעבור לפח הקומפוסט שהקימו בגינה.

ו אחרי חודש חזרו החוקרים ושקלו שוב. הכמות הממוצעת ירדה לכשמונה קילוגרם ביום. כמות הבקבוקים בפחים הרגילים ירדה כמעט לאפס. "זה לא מציל את העולם," אומר רז, "אבל זה מראה שאפשר. אם כל בית ספר יעשה את זה, זה כבר מספר גדול."

ז המורה למדעים מסכמת: "הדבר החשוב ביותר בפרויקט הוא לא הפחים. התלמידים למדו לשאול שאלה, לאסוף נתונים, להציג אותם ולשכנע. זה מה שעושים חוקרים אמיתיים, וזה מה שעושים אזרחים אחראיים."

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. מה עשו התלמידים כדי לבדוק את כמות הפסולת? 🔍 איתור מידע

◯ א. שאלו את המנהלת

◯ ב. אספו ומיינו את הפסולת במשך שבוע

◯ ג. חיפשו ברשת

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. מה מהבאים הוא חלק מהתוכנית של התלמידים? 🔍 איתור מידע

◯ א. לסגור את חדר האוכל

◯ ב. להקים מדף שיתופי למזון שלא נפתח

◯ ג. לבטל את ההפסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. כמה פסולת נאספה בממוצע ביום לפני התוכנית, וכמה אחרי חודש? 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. מה ניתן להסיק מדברי רז "זה לא שאנשים לא אכפתיים. פשוט לא חושבים על זה" על הדרך לפתור את הבעיה? 🧩 הבנה והסקה

אפשר להסיק שכדי לפתור את הבעיה צריך...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. איך התמודדו התלמידים עם ההתנגדות לתוכנית? מה מלמדת התגובה שלהם? 🧩 הבנה והסקה

התלמידים... וזה מלמד ש...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. לפי המורה, מה הדבר החשוב ביותר בפרויקט? הסבירו במילים שלכם. 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג' – טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

יש הטוענים שבית הספר צריך לחייב את כל התלמידים למיין פסולת ולתת עונש למי שלא ממיין. אחרים טוענים שעדיף לעודד ולהסביר, ושעונשים יגרמו לתלמידים לשנוא את הנושא.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

התשובה המלאה:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום: _____
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה: _____
3. משהו שלמדתי מהטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟